

Socialdepartementet

Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31)

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) välkomnar ett förenklat regelverk som underlättar för föräldrarnas förståelse för när det finns rätt till tillfällig föräldrapenning. Ett tydligare och ett mer lättöverskådligt regelverk kan även bidra att minska utrymmet för fusk och felaktiga utbetalningar. Med denna utgångspunkt redogör vi i korthet för vår inställning till utredarens förslag och bedömningar. Därefter kommenterar vi några av förslagen och bedömningarna mer utförligt.

ISF:s inställning till förslagen och bedömningarna i korthet

ISF tillstyrker samtliga förslag och delar samtliga bedömningar i betänkandet kapitel 8.

ISF tillstyrker förslaget att *för kontroll av tillfällig föräldrapenning ska Försäkringskassan få tillgång till inkomstuppgifter i arbetsgivardeklarationerna*. ISF kan varken dela eller inte dela bedömningen att *förslaget inte innebär ett otillbörligt eller oproportionerligt ingrepp i enskildas integritetsskydd och är förenligt med gällande bestämmelser om behandling av personuppgifter och sekretess* (avsnitt 9.3).

ISF delar utredningens bedömning att *det finns behov av att analysera möjligheterna att utöka antalet uppgifter som lämnas i arbetsgivardeklarationerna samt på vilket sätt handläggande myndigheter kan använda information från arbetsgivardeklarationerna i arbetet med att bekämpa felaktiga utbetalningar och bidragsbrott*. Men ISF tar inte ställning till vilken myndighet eller vilka myndigheter som tilldelas uppdraget (avsnitt 9.4).

ISF delar den del av bedömningen som gäller att *Försäkringskassan bör ges i uppdrag att utöka andelen särskilda kontroller som genomförs före beslut*

om tillfällig föräldrapenning. Men ISF kan varken dela eller inte dela den del av bedömningen som gäller att utökningen ska vara minst fem procent av de ansökningar som inkommer (avsnitt 9.5).

ISF kan varken dela eller inte dela bedömningen att Försäkringskassan bör få i uppdrag att ta fram en kostnadseffektiv och ändamålsenlig digital lösning för kommunikation med arbetsgivare (avsnitt 9.6).

ISF tillstyrker den del av förslaget som gäller att huvudmannen för den verksamhet enligt skollagen som ett barn som inte har fyllt 12 år normalt deltar i ska på begäran lämna uppgift till Försäkringskassan om när ett barn som inte har fyllt 12 år har varit frånvarande från verksamheten i ärenden om föräldrapenningförmåner. ISF kan varken tillstyrka eller avstyrka den del av förslaget som gäller att sådan information ska kunna lämnas under två år från det att frånvaron upphörde. ISF kan varken dela eller inte dela bedömningen att det inte behövs någon särskild reglering i fråga om behandling av personuppgifter och sekretess för att möjliggöra utlämnande av uppgifter om frånvaro (avsnitt 9.7).

ISF delar bedömningen att Försäkringskassan bör ges i uppdrag att i samverkan med Skolverket analysera och lämna förslag på hur Försäkringskassan ska kunna inhämta uppgifter om barns frånvaro digitalt från förskolor och skolor (avsnitt 9.8).

ISF tillstyrker förslaget att tillfällig föräldrapenning inte ska lämnas för längre tid tillbaka än 30 dagar före den dag ansökan kom in till Försäkringskassan. Detta gäller dock inte om det finns synnerliga skäl för att tillfällig föräldrapenning ändå bör lämnas (avsnitt 9.9).

ISF delar bedömningen att möjligheten för Försäkringskassan att fråga om andra än den försäkrade när uppgifter behövs för bedömningen av frågan om ersättning, eller i övrigt för tillämpningen av socialförsäkringsbalken, bör ses över (avsnitt 9.10).

ISF delar inte bedömningen att det bör övervägas att införa strikt återbetalningsskyldighet för socialförsäkringsersättningar såsom tillfällig föräldrapenning. ISF delar bedömningen att det finns anledning att överväga att införa sanktioner inom socialförsäkringen för att öka föräldrars incitament att lämna korrekta uppgifter vid ansökan (avsnitt 9.11).

ISF delar bedömningen att målet att Försäkringskassans ska verka för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning även fortsättningsvis bör vara prioriterat (avsnitt 10.1.1).

ISF delar bedömningen att Försäkringskassan bör ges i uppdrag att anpassa informationen om tillfällig föräldrapenning utifrån olika anställningsformer (avsnitt 10.2).

ISF delar bedömningen att *det finns anledning att på sikt höja inkomsttaket vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst för tillfällig föräldrapenning från 7,5 till 10 gånger pris-basbeloppet* (avsnitt 10.3).

ISF delar bedömningen att *det finns behov av att analysera befintlig kunskap och beprövad erfarenhet av att minska risken för smitta bland barn i förskolor*. Men ISF tar inte ställning till vilken myndighet eller vilka myndigheter som tilldelas uppdraget (avsnitt 10.4).

ISF delar bedömningen att *ett införande av förslagen bör följas upp. Ett särskilt fokus bör läggas på att följa upp utvecklingen av användandet för kvinnor och män* (avsnitt 10.5).

ISF tillstyrker ikraftträdande- och övergångsbestämmelser (avsnitt 11).

8.3 Nya situationer och tydligare rätt till tillfällig föräldrapenning

ISF tillstyrker förslaget om *nya situationer och tydligare rätt till tillfällig föräldrapenning*.

ISF välkomnar en utvidgning av situationer som kan ge rätt till tillfällig föräldrapenning. I en tidigare rapport har ISF konstaterat att det är svårt för föräldrar att förutse i vilka situationer de kan få tillfällig föräldrapenning i samband med till exempel läkarbesök eller behandling och i samband med utbildningar och kurser (ISF Rapport 2015:12). I rapporten konstateras även att liknande situationer inte utreds på samma sätt och att det därmed inte alltid görs likformiga bedömningar av vilka läkarbesök, behandlingar och kurser som ger rätt till ersättning.

Vi gör bedömningen att de nu föreslagna situationerna som inbegriper såväl läkarbesök, kurser och behandling som ordinerats av läkare, torde underlätta vid bedömningen av om rätt till tillfällig föräldrapenning finns.

ISF konstaterar att det inte går att utläsa av förslaget om situationerna i någon del kan omfatta barn som inte kan delta i vanlig förskole- och skolverksamhet då det skulle kunna medföra en risk för barnets hälsa. Det kan röra sig om barn med mer eller mindre kronisk grundsjukdom, exempelvis immunbristsjukdomar, immunbrist på grund av cancerbehandling eller kraftiga allergier. I dagsläget är föräldrar i dessa situationer beroende av att deras kommun kan erbjuda anpassad förskola eller skola för barnet och har därför inte rätt till tillfällig föräldrapenning. ISF anser därmed att denna fråga bör utredas vidare så att föräldrar och barn inte drabbas om kommunerna inte lever upp till sitt ansvar.

ISF konstaterar att kurser som anordnas vid olika kunskapscentra eller av organisationer som vänder sig till föräldrar som har barn med funktionsnedsättningar inte kommer att omfattas av de nya föreslagna situationerna som ger rätt till tillfällig föräldrapenning. Enligt det nuvarande

regulverket kan föräldrar till barn som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) använda kontaktdagar för detta ändamål. Om kontaktdagarna tas bort kommer detta inte längre att vara möjligt.

Dessutom, precis som utredningen nämner, förekommer det att kurser och utbildningar som syftar till att föräldrar lär sig att vårda ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning kan anordnas av ett flertal olika huvudmän och förutom offentliga även av privata företag, organisationer eller stiftelser. Enligt förslaget ska rätt till tillfällig föräldrapenning endast finnas om sådana kurser har upphandlats av huvudman inom hälso- och sjukvård samt socialtjänsten.

För att det inte ska bli en försämring för föräldrar och barn som omfattas av LSS anser ISF att det är önskvärt att lagstiftaren överväger att även kurser som anordnas av andra huvudmän än de som ingår i nuvarande förslag ska kunna ge rätt till tillfällig föräldrapenning, givet att kursen syftar till att lära föräldrar att vårda ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning. Det vi åsyftar är just kurser som anordnas av olika kunskapscentra eller av organisationer som vänder sig till föräldrar som har barn med funktionsnedsättningar.

9.3 Tillgång till uppgifter i arbetsgivardeklarationen

ISF tillstyrker förslaget att *för kontroll av tillfällig föräldrapenning ska Försäkringskassan få tillgång till inkomstuppgifter i arbetsgivardeklarationerna*. ISF kan varken dela eller inte dela bedömningen att *förslaget inte innebär ett otillbörligt eller oproportionerligt ingrepp i enskildas integritetsskydd och är förenligt med gällande bestämmelser om behandling av personuppgifter och sekretess*.

ISF anser att det är viktigt att minska de felaktiga utbetalningarna inom den tillfälliga föräldrapenningen. Vi instämmer också med utredningen om att tillgång till uppgifterna om månadsvisa inkomster skulle kunna vara en viktig källa till information om vilka personer som kan betraktas ha en hög risk för felutbetalningar även om uppgifter om exempelvis arbetad tid och frånvaro saknas i arbetsgivardeklarationerna så som det ser ut i dagsläget. Men det är rimligt att anta, som utredningen påpekar, att dessa uppgifter kan fungera som en indikation på om en förälder varit frånvarande från sitt arbete.

En tillgång till månadsuppgifterna för Försäkringskassan förutsätter att det inte är att anse som ett otillbörligt eller oproportionerligt ingrepp i enskildas integritetsskydd och att det är förenligt med gällande bestämmelser om behandling av personuppgifter och sekretess.

9.4 Uppdrag om behov av ett utökat antal uppgifter i arbetsgivardeklarationerna

ISF delar utredningens bedömning att *det finns behov av att analysera möjligheterna att utöka antalet uppgifter som lämnas i arbetsgivardeklarationerna samt på vilket sätt handläggande myndigheter kan använda information från arbetsgivardeklarationerna i arbetet med att bekämpa felaktiga utbetalningar och bidragsbrott*. Men ISF tar inte ställning till vilken myndighet eller vilka myndigheter som tilldelas uppdraget.

En förutsättning för att arbetsgivardeklarationerna ska bli mer relevanta i syfte att Försäkringskassan ska kunna verifiera uppgifter i ansökan eller ge en indikation på ersättningar som myndigheten har utbetalat felaktigt är att deklarationerna utökas med information om till exempel arbetad tid, arbetstidens förläggning och frånvaro samt att detta kan kopplas till den månad som avses. ISF är därför positivt inställd till att möjligheten till att utöka antalet uppgifter som lämnas i arbetsgivardeklarationerna utreds i ett vidare perspektiv, men tar inte ställning till vilken myndighet som ska genomföra detta.

9.5 Uppdrag om ökat antal särskilda kontroller

ISF delar den del av bedömningen som gäller att *Försäkringskassan bör ges i uppdrag att utöka andelen särskilda kontroller som genomförs före beslut om tillfällig föräldrapenning*. Men ISF kan varken dela eller inte dela den del av bedömningen som gäller att *utökningen ska vara minst fem procent av de ansökningar som inkommer*.

Den tillfälliga föräldrapenningen möjliggör för föräldrar att kombinera arbete och familjeliv. För att upprätthålla tilltron till försäkringen är det viktigt att kontrollera att den ersättning som betalas ut är korrekt. Att Försäkringskassan utökar antalet särskilda kontroller före beslut är av vikt för att förhindra felaktiga utbetalningar.

Enligt utredningen görs i dag kontroller av cirka en procent av de inkomna ansökningarna. Under 2021 genomfördes nära 10 300 särskilda slumpmässiga kontroller innan beslut och fann att drygt 23 procent av ärendena hade felaktigheter. Under samma år genomförde Försäkringskassan drygt 54 000 särskilda riskbaserade kontroller innan beslut och fann att drygt 39 procent av ärendena hade felaktigheter. Utredningens förslag är att utöka antalet särskilda kontroller till fem procent.

I dagsläget är, enligt utredningen, arbetet med kontrollerna både resurskrävande och innebär ett stort mått av manuell hantering. Det torde innebära att en mer än fördubbling av särskilda kontroller blir än mer resurskrävande. Utredningen påpekar dessutom att även om Försäkringskassan under senare år har avsatt alltmer resurser för kontroll inom tillfällig föräldrapenning, finns ännu inga indikationer på att kontroller

som genomförs faktiskt på sikt begränsar andelen fel som begås av föräldrarna. Utredningen påpekar även att det i dagsläget är svårt att avgöra vad som är en optimal mängd av kontroller och att ytterligare kunskap behövs på området.

ISF anser att frågan om en utökning av särskilda kontroller till just fem procent av de ansökningar som inkommer är det mest kostnadseffektiva nivån på kontroller borde föregås av en analys av kostnaden i förhållande till nyttan. Och en förutsättning för att Försäkringskassan ska kunna utöka antalet särskilda kontroller är att myndigheten har de resurser som krävs för fler kontrollutredningar.

9.6 Uppdrag om digital lösning för kontroll av uppgifter med arbetsgivare

ISF delar bedömningen att *Försäkringskassan bör få i uppdrag att ta fram en kostnadseffektiv och ändamålsenlig digital lösning för kommunikation med arbetsgivare.*

ISF anser att ett första steg i ett sådant uppdrag är att Försäkringskassan får ta ställning till om det över huvud taget är framkomligt att ta fram en digital lösning för kommunikation med arbetsgivare som är kostnadseffektiv, resursbesparande samt ändamålsenlig.

9.7 Uppgiftsskyldighet för vissa verksamheter enligt skollagen

ISF tillstyrker den del av förslaget som gäller att *huvudmannen för den verksamhet enligt skollagen som ett barn som inte har fyllt 12 år normalt deltar i ska på begäran lämna uppgift till Försäkringskassan om när ett barn som inte har fyllt 12 år har varit frånvarande från verksamheten i ärenden om föräldrapenningförmåner.* ISF kan varken tillstyrka eller avstyrka den del av förslaget som gäller att *sådan information ska kunna lämnas under två år från det att frånvaron upphörde.* ISF kan varken dela eller inte dela bedömningen att *det inte behövs någon särskild reglering i fråga om behandling av personuppgifter och sekretess för att möjliggöra utlämnande av uppgifter om frånvaro.*

ISF anser att det är av stor vikt för tilltron till socialförsäkringen att regelverket kring socialförsäkringen bygger på en princip om likabehandling. För att den tillfälliga föräldrapenningen ska vara effektiv samt skapa lika villkor för barn och föräldrar som har behov av den, är det rimligt att samma regler gälla för alla förskolor och skolor oavsett dess huvudman.

När det gäller frågan om att underlag ska sparas i två år anser ISF att det i utredningen saknas underlag för att just två år är den mest lämpliga tidsramen. Vi anser även att det saknas en mer utförlig

konsekvensbeskrivning av denna del av förslaget som till stor del vilar på att Skolverkets förslag om ett nationellt frånvaroregister antas (Skolverket, *Utredning om ett nationellt frånvaroregister*, 2012).

Utredningen gör bedömningen att det inte behövs någon särreglering i fråga om behandling av personuppgifter och sekretess för att möjliggöra utlämnande av uppgifter om frånvaro. ISF anser att den frågan behöver utredas närmare än vad utredningen gjort, för det fall att förslaget om uppgiftsskyldighet antas.

9.8 Uppdrag om kontroll av uppgifter med förskola och skola

ISF delar bedömningen om att *Försäkringskassan bör ges i uppdrag att i samverkan med Skolverket analysera och lämna förslag på hur Försäkringskassan ska kunna inhämta uppgifter om barns frånvaro digitalt från förskolor och skolor.*

Det är högst relevant att minska felaktiga utbetalningar inom den tillfälliga föräldrapenningen. Det är därför viktigt att Försäkringskassan har möjlighet att genomföra nödvändiga kontroller för att fastställa om rätt till förmånen finns. ISF anser dock att en förutsättning för att uppdraget ska vara genomförbart och meningsfullt är att Skolverkets förslag att införa ett frånvaroregister för grundskolan verkställs.

9.10 Behov av att kontrollera den andra förälderns situation

ISF delar bedömningen att *möjligheten för Försäkringskassan att fråga om andra än den försäkrade när uppgifter behövs för bedömningen av frågan om ersättning, eller i övrigt för tillämpningen av socialförsäkringsbalken, bör ses över.*

ISF instämmer i utredningens bedömning att rätten för Försäkringskassan att utreda förhållanden för andra än den sökande bör ses över samlat för såväl tillfällig föräldrapenning som andra socialförsäkringsersättningar. Men vid en sådan översyn är det särskilt viktigt att beakta eventuella risker utifrån ett integritetsperspektiv.

9.11 Återkrav och sanktioner – fler åtgärder behövs

ISF delar inte bedömningen att *det bör övervägas att införa strikt återbetalningsskyldighet för socialförsäkringsersättningar såsom tillfällig föräldrapenning*. ISF delar bedömningen att *det finns anledning att överväga att införa sanktioner inom socialförsäkringen för att öka föräldrars incitament att lämna korrekta uppgifter vid ansökan.*

ISF anser att en strikt återbetalningsskyldighet för tillfällig föräldrapenning innebär vissa svårigheter. Strikt återbetalningsskyldighet innebär att en mottagare kan bli återbetalningsskyldig trots att hen inte är ansvarig för felet och inte heller har insett eller borde insett felaktigheten. ISF medger att det kan vara en svår bedömning att fastställa om personen insett eller borde ha insett att utbetalningen var felaktig. Men de ekonomiska konsekvenserna för föräldern kan bli påtagliga, särskilt om felaktigheten inte orsakats av mottagaren och återkravet avser felaktiga utbetalningar vid flera tillfällen.

Vi anser att en alternativ lösning kan vara att se över beloppsgränsen för eftergift. Enligt utredningen utreder inte Försäkringskassan felaktiga utbetalningar som understiger 2 000 kronor. Det är en gräns som beslutats av Försäkringskassan och som tillämpats sedan 2015.

ISF delar utredningens bedömning att beloppsgränsen på 2 000 kronor föga bidrar till att föräldrar ges incitament att göra rätt vid nästa ansökningstillfälle, med tanke på att den maximala dagersättningen är 1 081 kronor. En betydligt lägre eftergift skulle förmodligen öka föräldrars incitament att lämna korrekta uppgifter vid ansökan.

ISF delar utredningens bedömning att tydliga sanktioner skulle kunna bidra till ökade incitament för föräldrar att lämna korrekta och riktiga uppgifter vid ansökan om tillfällig föräldrapenning (se även ISF:s remissvar på delbetänkandet *Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott* (SOU 2022:38)). Men vi anser att frågan om sanktioner och dess konsekvenser i relation till förslaget om strikt återbetalningsskyldighet inte är tillräckligt belyst i utredningen.

En kombination av strikt återbetalningsskyldighet och sanktionsavgifter riskerar att straffa föräldrar som oavsiktligt lämnat felaktiga uppgifter. Även om regelverket för tillfällig föräldrapenning förenklas finns det fortfarande en risk för att föräldrar försöker göra rätt ändå lämnar felaktiga uppgifter. Dessutom kan ett allt för onyanserat regelverk kring återbetalningsskyldighet och sanktionsavgifter bidra till att föräldrar inte ansöker om förmånen även om rätten finns. Det i sin tur kan motverka ett mer jämställt uttag av tillfälligt föräldrapenning om exempelvis mamman, som är den som något oftare använder VAB, tar hand om det sjuka barnet utan inkomstkomensation.

10.1.1 Fortsatt arbete för jämställdhet av tillfällig föräldrapenning

ISF delar bedömningen att *målet att Försäkringskassans ska verka för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning även fortsättningsvis bör vara prioriterat.*

ISF ställer sig positiva till att Försäkringskassan även fortsättningsvis ska ha som prioriterat mål att verka för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

Vi vill påpeka att uttaget av den tillfällig föräldrapenningen redan i dag är relativt jämställt (cirka 60/40), särskilt i relation till föräldrars uttag av föräldrapenningen (cirka 70/30). Men detta innebär inte att nuvarande jämställdhetspolitiska målet om ekonomisk jämställdhet eller målet om en jämn fördelningen av det obetalda hem- och omsorgsarbete är uppnått.

Det finns ett tydligt samband mellan föräldrars fördelning av tillfällig föräldrapenning för vård av sjukt barn och föräldrars fördelning av det obetalda hushållsarbetet (Eriksson R. och Neramo M., *Care for Sick Children as a Proxy for Gender Equality in the Family. Social Indicators Research* 2010;97:341–356). Ett fortsatt arbete med att verka för ett jämställt användande av tillfällig föräldrapenning kan därmed bidra till att delar av de jämställdhetspolitiska målen uppnås.

Vi delar utredningens ställningstagande att inte lämna något förslag om att styra användandet av den tillfälliga föräldrapenningen, eftersom behovet av att använda förmånen kan ske med kortare varsel och utan möjlighet att förutse när behovet uppstår. Det är även rimligt att anta att föräldrarnas arbetssituation när det gäller exempelvis flexibilitet och möjlighet till hemarbete, har en tydlig inverkan på hur den tillfälliga föräldrapenningen används och fördelas mellan föräldrar. En styrning av användandet skulle därför kunna medföra en begränsning i föräldrarnas möjligheter att kombinera arbete och familjeliv.

10.2 Uppdrag att anpassa informationen till föräldrar

ISF delar bedömningen att *Försäkringskassan bör ges i uppdrag att anpassa informationen om tillfällig föräldrapenning utifrån olika anställningsformer.*

Utredningen lyfter fram vikten av att föräldrar med oregelbunden anställning, skiftarbete, oregelbundna arbetstider, nattarbete, jourpass eller behovsanställning ska kunna förutse när rätten till tillfällig föräldrapenning finns.

ISF instämmer i utredningens bedömning att tillgänglig och anpassad information är en förutsättning för att öka kvaliteten i ansökan.

Tydlig och relevant information om regelverket är viktigt för alla föräldrar som har behov av tillfällig föräldrapenning. Detta kan dessutom vara särskilt viktigt för olika grupper som har rätt till förmånen men som i mindre utsträckning använder den. ISF har i tidigare studier belyst att exempelvis företagare i mindre utsträckning använder såväl tillfällig

föräldrapenning som föräldrapenning (ISF Rapport 2012:12, ISF Rapport 2021:12).

Som ett led i att bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen kan det även vara särskilt relevant att aktivt rikta information till pappor som i genomsnitt använder dessa förmåner i mindre utsträckning än mammor.

10.3 Behov av att på sikt höja inkomsttaket för tillfällig föräldrapenning

ISF delar bedömningen att det finns *anledning att på sikt höja inkomsttaket vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst för tillfällig föräldrapenning från 7,5 till 10 gånger prisbasbeloppet.*

Utredningen påtalar att föräldrarna ska ersättas för sitt inkomstfall med knappt 80 procent av löneinkomsten genom den tillfälliga föräldrapenningen. Men urholkningen av den tillfälliga föräldrapenningen som en inkomstbortfallsförsäkring är märkbar när endast drygt 60 procent av kvinnorna och 40 procent av männen får en ersättning som motsvarar knappt 80 procent av löneinkomsten. ISF instämmer med utredningen att en konsekvens av att taket i försäkringen varit konstant samtidigt som inkomsterna har ökat är att allt fler föräldrar har en inkomst som överstiger inkomsttaket.

Det är därför inte rimligt att inkomsttaket i den tillfälliga föräldrapenningen på 7,5 gånger prisbasbeloppet har släpat efter andra motsvarande ersättningar med ett tak på 10 gånger prisbasbeloppet. Det här är särskilt relevant ur ett jämställdhetsperspektiv då pappor i genomsnitt har en högre inkomst än mammor. Vi menar att ett höjt tak kan bidra till bättre förutsättningar för föräldrar att dela omsorgen om barnen mer jämställt, vilket är i linje med regeringens mål för jämställdhetspolitiken.

10.5 Uppdrag att utvärdera reformen

ISF delar bedömningen att *ett införande av förslagen bör följas upp. Ett särskilt fokus bör läggas på att följa upp utvecklingen av användandet för kvinnor och män.*

ISF instämmer i vikten av att ett särskilt fokus läggs på att följa upp utvecklingen av användandet för kvinnor och män, men vill även framhålla värdet av att reformen utvärderas på fler sätt.

Det som ISF anser vara en viktig uppföljning, och som kan komma att påverka barn och deras föräldrar, är Försäkringskassans implementering, hantering och bedömning av ärenden som rör de nya situationerna som kan ge rätt till tillfällig föräldrapenning.

Utvidgningen av situationer som ger rätt till tillfällig föräldrapenning samt att förmånstiden anpassas efter barnets behov kommer sannolikt att bidra till en ökad trygghet för både barn och föräldrar. Men när antalet situationer utvidgas och förmånstiden anpassas efter barnets behov utökas även utrymmet för bedömning och för tolkning när det gäller de underlag som kan vara aktuella för att fastställa om rätt till tillfällig föräldrapenning finns. Det finns därmed en risk för att likartade situationer kan komma att bedömas på något olika sätt.

Vid en utvärdering av reformen är det även viktigt att ha i åtanke att de olika delarna i förslagen är omfattande och dessutom överlappar varandra. Det kan innebära vissa svårigheter att isolera till exempel effekten av enskilda insatser mot felaktiga utbetalningar från förenklarna i regelverket.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eva-Lo Ighe. Utredaren Susanne Fahlén har varit föredragande. I beredningen har också utredaren Leif Ericsson och chefsjuristen Anna Samuelsson deltagit. Vid den slutliga handläggningen har enhetscheferna Sofie Cedstrand, Dan Ljungberg och Inger Sohlberg, administrativa chefen Annika Stegarp Persson samt HR-ansvarig Caroline Carlsson deltagit.

Eva-Lo Ighe

Susanne Fahlén